

Sygn. akt I ACa 882/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed (spr.)
Sędziowie :	SA Mieczysław Brzdąk SO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Małgorzata Kopeć

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa H. S.

przeciwko M. S.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt II C 125/16,

prostując w rubrum zaskarżonego wyroku nazwisko pozwanej przez wskazanie, że sprawa toczy się przeciwko M. S.,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Zofia Kawińska-Szwed	SSA Mieczysław Brzdąk
---------------------------	--------------------------	-----------------------

Sygn. akt I ACa 882/16

UZASADNIENIE

Powódka domagała się zobowiązania pozwanej do złożenia wobec Rektora Akademii Wychowania Fizycznego im. J. K. w K. oraz na ręce powódki pisemnego oświadczenia o następującej treści: „Oświadczam, że wszelkie moje zarzuty

w stosunku do Pani prof. dr hab. H. S., w tym w szczególności zgłoszone w piśmie z dnia 19.12.2013r. skierowanym do Rektora Akademii Wychowania Fizycznego w K. są nieprawdziwe. W związku z powyższym pragnę przeprosić Panią prof. dr hab. H. S. za oczernianie jej przed kierownictwem Akademii Wychowania Fizycznego i współpracownikami.” Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz 1.000 zł zadośćuczynienia oraz kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.880,00 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo, orzekł o kosztach i ustalił następujący stan faktyczny.

Pismem z 19 grudnia 2013 r. pozwana zwróciła się do Rektora Akademii Wychowania Fizycznego w K., w którym wskazała okoliczności, jakie mają miejsce w zakładzie pracy powodujące, że nie jest w stanie wykonywać swoich obowiązków zawodowych. Dotyczyły one atmosfery w miejscu pracy spowodowanej zachowaniami powódki, jako jej przełożonej. Na piśmie tym została poczyniona adnotacja „Pani Prof. S., uprzejmie proszę o ustosunkowanie się pisemnie do pisma złożonego przez dr P.”. Pod adnotacją widnieje pieczętka i podpis Rektora Prof. dr hab. A. Z. (1).

Pismem z 31 stycznia 2014 r., kierowanym do pozwanej, radca prawny J. R. poinformował pozwaną, że działając w imieniu Pana Rektora (...) w K. wyjaśnia, że wdrożone wstępne postępowanie wyjaśniające nie stwierdziło naruszenia norm prawa pracy w zakresie stosunków pracownik – pracodawca. W ramach wstępnego postępowania wyjaśniającego uwzględniono stanowisko powódki jak i innych osób mogących mieć jakkolwiek osobistą i bezpośrednią wiedzę na temat opisywanych przez pozwaną okoliczności, zaś ogólność twierdzeń pozwanej, czyni że również pod względem etycznym - moralnym jak i formalno - prawnym Pan Rektor nie znalazł potwierdzenia dla twierdzeń pozwanej. W tych okolicznościach Władze Uczelni nie mogą podjąć w chwili obecnej żadnych dalej idących kroków w tej sprawie.

Pozwana, w piśmie z 9 maja 2014r., do Rektora Akademii Wychowania Fizycznego w K., odnosząc się do stanowiska Władz Uczelni oświadczyła, że w zaistniałej sytuacji (min. nie wskazania konkretnie osób z którymi prowadzono postępowanie wyjaśniające) z dniem 4 czerwca 2014r. wypowiada umowę o pracę.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe pozwanej o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków T. K., A. K., K. N., K. G., wnioskowanych na okoliczność braku przestrzegania przez powódkę zasad współżycia społecznego zaś zeznań świadków K. G. i J. T. na okoliczność nękania K. G. przez powódkę, gdyż nie służyły wykazaniu faktu, który ma dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie wobec wskazanej podstawy faktycznej powództwa.

Sąd nie przeprowadził również dowodu z zeznań świadka A. Z. na okoliczność, co stało się z pismem pozwanej z 19 grudnia 2013r. wobec informacji od pracodawcy, że nie zostało wszczęte żadne postępowanie wyjaśniające.

W części zważającej Sąd Okręgowy podniósł, że ciężar udowodnienia istnienia dobra osobistego i jego naruszenia obciąża powódkę, a trzecia przesłanka, bezprawności działania objęta jest wzruszalnym domniemaniem prawnym.

Roszczenia nie przysługują poszkodowanemu, jeżeli sprawca wykaże, że zachodziła jedna z okoliczności wyłączających bezprawność działania. Do grupy okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia zalicza się działania na podstawie uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów. Działanie w ramach porządku prawnego nie prowadzi do naruszenia dóbr osobistych. Pracownik dysponuje uprawnieniem wynikającym z art. 94 k.p. zgłoszenia pracodawcy okoliczności, które w sposób nieprawidłowy kształtują w zakładzie pracy zasady współżycia społecznego. Pozwana jako pracownik korzystała ze swego prawa podmiotowego w ramach porządku prawnego. Wystąpiła wyłącznie do pracodawcy z pismem, które nie wykraczało poza potrzebę niezbędną dla określonych prawem celów.

Obowiązek wpływania przez pracodawcę na kształtowanie w zakładzie pracy zasad współżycia społecznego dotyczy nie tylko stosunku między pracodawcą a pracownikami (art. 11¹ k.p. nakazujący szanowanie dóbr osobistych pracownika), ale także wzajemnych stosunków między pracownikami. W tym zakresie pracodawca powinien zapewnić należyte wykonanie przez pracowników ciężącego na nich obowiązku przestrzegania zasad współżycia społecznego.

Obowiązek pracodawcy z pkt 9 art. 94 k.p. jest ściśle związany z podstawowymi zasadami prawa pracy: równych praw pracowników (art. 11² k.p.) oraz niedyskryminacji (art. 11¹ k.p. oraz art. 18³ k.p.). Pracodawca jest obowiązany przeciwdziałać dyskryminacji w zatrudnieniu (pkt 2b art. 94 k.p.) oraz lobbingowi 94³ §1 k.p.).

Jeżeli pozwana korzystała jako pracownik ze swego prawa podmiotowego, w ramach porządku prawnego, to brak jest podstaw by jej przypisać, że było ono bezprawne. Wniosek o inicjowanie przez pracownika określonego wnioskiem postępowania, na podstawie praw pracownika wynikających z Kodeksu pracy, w ramach struktur organizacyjnych pracodawcy, było działaniem pozwanej w ramach prawa.

Z przedstawionych względów żądanie powódki tak o charakterze niemajątkowym jak i majątkowym jako nieuzasadnione Sąd Okręgowy oddalił.

Wyrok zaskarżyła apelacją powódka, która zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, naruszenie art. 24 § 1 kc i 94 k.p. i domaga się jego zmiany przez orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia w obu przypadkach o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacji powódki nie można odmówić zasadności.

Prawidłowo Sąd Okręgowy w części zważającej wywiódł, którą ze stron na gruncie roszczenia mającego oparcie w art. 24 k.c. obciąża przeprowadzenie dowodu i w jakim zakresie. Prawidłowo więc przyjął, że powódka ma wykazać istnienie dobra osobistego i udowodnić fakt jego naruszenia.

Domniemanie zaś bezprawności działania naruszydela może wzruszyć pozwaną przez wykazanie istnienia okoliczności wyłączających bezprawność ewentualnego naruszenia.

Niesporna jest w sprawie treść pisma pozwanej skierowanego do pracodawcy powódki i pozwanej.

Pozwana wskazała w nim, że powódka pozwaną poniża, ośmiesza przed studentami zastrasza, nęka, także innych pracowników, dezorganizuje pracę. Podniesione przez pozwaną zarzuty wobec powódki przypisują powódce postępowanie, które godzi w wizerunek powódki, jej godność.

Działanie pozwanej, by mogło być ocenione, jako działanie w ramach prawa podmiotowego zagwarantowanego obowiązującym porządkiem prawnym, tj. art. 94 k.p. wymagało udowodnienia, że zarzuty są prawdziwe.

Uszło uwadze Sądu, że pismo pozwanej skierowane do pracodawcy, to korespondencja wywierająca skutek w tak istotnej sferze jak relacje pracownik – pracodawca, wpływające na opinię poprzez zapoznanie się z treścią pisma wielu osób.

Obie strony w zakresie dotyczących spornej kwestii tj. działania pozwanej w ramach porządku prawnego Sąd Okręgowy pominął, czym doprowadził do niewyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności.

W powyższym przedmiocie zachodzi konieczność przeprowadzenia w całości wnioskowanego postępowania dowodowego co uzasadnia na mocy art. 386 § 4 kpc uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w sentencji wyroku.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy dopuści dowody wnioskowane przez strony i dokona ich oceny w granicach zakreślonych art. 233 kpc.

Po uzupełnieniu materiału dowodowego rozstrzygnie, czy pozwana działała w granicach porządku prawnego czy też z jego przekroczeniem.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Zofia Kawińska-Szwed	SSA Mieczysław Brzduk
---------------------------	--------------------------	-----------------------